

**Suhači ne morejo podpirati
Hooverja niti Roose-
velta v volitvi**

Geneva, Švica, 20. avgusta. Metodistovski škof James Cannon, ki je v letu 1928 izdal kot demokrat demokratično stranko na jugu in je volil za Hooverja, kateremu je priporočil 3,000,000 glasov fanatičnih demokratov v južnih državah, ko je kandidiral Al Smith za predsednika, je danes napadel predsednika Hooverja, ker se mu zdi premoker. Škof Cannon, ki je bil obtožen političnih spletk in podkupnine od strani republikanske stranke, je izjavil, da se je Hoover podal špičkizem, butlegerjem in ostalim kršilec postav. Izjavil se je obenem, da Roosevelt ni nič boljši. Oba sta proti 18. amendmentu, in dočim Hoover ne zahteva, da se 18. amendment takoj odpravi brez ceremonij, pa zahteva Roosevelt takojšno odpravo slednjega. Škof Cannon dolži Hooverja, da je sam on kriv, ker se prohibicija ni spolnovala. Ako bi Hoover zahteval od kongresa več milijonov in več moči, tedaj bi prohibicija lahko usilila ameriškega narodu. Ako bi Hoover zahteval \$25,000,000 več za prohibicijo, bi bila slednja uspešna, pravi škof Cannon.

Hoover odgovarja

Washington, 21. avgusta. Zastopniki predsednika Hooverja na vladi so hiteli danes odgovorjati governerju Rooseveltu radi govora, ki ga je imel preteklo soboto v Columbusu. O. Kongresman Bertrand Snell, voditelj Hooverjeve kampanje, je izjavil, da Roosevelt sam ni delal tako, kot je priporočal v svojem govoru. Senator Moses je izjavil, da je bil govor Roosevelt tak, kot bi bil pripravljen za navadne šolarke, in državni oddelek vlade hiti zatrdjati, da ni resnica, da bi Hooverjeva vlada pomagala špekulantom z ljudskim denarjem. Očividno je, da je govor kandidata Roosevelta močno razburil uradne duhove republikanske stranke.

Priznanje od mesta

Dobrota in fina kakovost mehkih pišč, katere izdeluje edina slovenska tovarna v Clevelandu, Double Eagle Battering Co., last Mr. John Potokarja, je bila končno priznana od mestne vlade. Mr. Potokar je dobil pretekli teden naročilo za 500 zabojev mehke pišče, in zgleda vse, kot da bo dobil še druga, večja naročila. Slovenski "pop" je ameriška javnost v mestnem stadionu s slastjo uživala.

Žebelj na tračnici

Ko se je potniški vlak Nickel Plate železnice približal zadnji petek postaji na Superior in Euclid Ave., so prva kolesa lokomotive zadela ob velik žebelj, zabiti v tračnico, kar je povzročilo, da je lokomotiva skočila s proge in se prevrnila. Dva železniška uslužbenca sta dobila težke poškodbe, a potnikom na vlaku se ni nič hudega zgodilo. Žebelj je nekdo nalašč zabil v progo.

\$10,000 odškodnine

Miss Salome Hoffman, 1257 E. 100th St. toži na sodnji Paul Hartmana, 1066 E. 131st St. na \$10,000 odškodnine, ker jo je obljubil poročiti, toda ni držal obljube. Hartman pravi, da je bil pač znan s Hoffmanovo, toda nikdar ni obljubil, da jo poroči. Hartman je poslovođa gasolin-ske postaje.

**Municipijske tovarne na Ja-
ponskem poslujejo
noč in dan**

Tokio, 20. avgusta. Odgovorni opazovalci v tem mestu se čudijo, da japonske municipijske tovarne poslujejo skoro noč in dan. Delavci v teh tovarnah so razdeljeni v tri skupine, ki se vrstijo pri delu vsakih osem ur. Poleg tega Japonska zadnje čase kupuje mnogo materiala v drugih deželah, kar se rabi za izdelovanje orožja in municije. Dasi se zatrjuje, da municija, ki jo je Japonska potrošila pri Šangaju, je že zdavnej nadopolnjena, pa japonske tovarne obratujejo ne prestando naprej. Nova kemična tovarna je bila postavljena v predmestju Tokia, in vojno ministrstvo je naročilo 5,000 avtomobilov za armado. Med šolskimi otroci se zbira prostovoljni darovi, in ti darovi pomagajo graditi ogromne tanke. Opazilo se je zednje čase, da se zlasti importira nenavadno velike množine bombaža, olja, glicerina, železne rude, jekla za mostove in ameriškega orodja. Japonska razlaga to aktivnost s tem, da je Mandžurija skrajno nemirna, in da je Kitajska še vedno sovražna napram Japoniki.

**Naročniki telefonov v
Kansasu na štrajku**

Hitchinson, Kansas, 20. avgusta. 1,800 naročnikov v tem mestu se je že podpisalo, da ne plačajo sedanjih računov za telefon, ako kompanija ne zniža \$1.00 na mesec vsak račun. Naročniki trdijo, da je telefon predrag. Ako kompanija ne sprejme računa po odbitem dolarju, tedaj naročniki sploh ne plačajo in bodo raje zgubili svoje telefone.

**Sole v New Yorku bodo
veljale \$143,000,000**

New York, 20. avgusta. Šolski pouk v mestu New York bo veljal v prihodnjem letu ogromno svoto \$143,370,000, ali za \$7,000,000 manj kot letos, dasi pričakujejo 17,000 otrok več v javnih šolah. Letos je bilo zgraje njih 27 novih šol. V newyorške javne šole pohaja 1,102,760 otrok.

**30 minut pred smrtjo je
bil pomiloščen**

Ossining, N. Y., 20. avgusta. Joseph Bauman se je v mrtvaški celici že pripravljaval, da odkoraka na električni stol, in manjkal je še 30 minut, da ga odpeljejo, ko je dospela brzojavka governerja Roosevelta, ki je odložil usmrtitev za 60 dni. To je že druga odgoditev smrti Baumana.

Bondi za siromake

Okraj Cuyahoga bo te dni ponudil v prodajo za \$1,000,000 bondev, kateri denar je namenjen za podporo sirotin družin. S tem milijonom in z denarjem, ki ga imajo sedaj na razpolago, bo preskrbljeno za brezposelne do konca oktobra.

Raniki Leo Kresse

Pokojni Leo Kresse, ki je pretekli teden utonil v jezeru, je bil član društva Superior Court, Reda Kat. Borštarnjev, in ne član društva Dvor Baraga, kot nam je bilo poročano.

Novi davki

Kot poroča zvezna vlada, prišaja bančni čeki in gasolin največ novega davka, katerega je odredil kongres, da se pokrije deficit v zvezni blagajni.

* Toplomer v Parizu je kazal včeraj 97 stopinj.

**Gov. Roosevelt je otvoril
predsedniško kampanjo**

Columbus, Ohio, 20. avgusta. V navzočnosti kakih 50,000 ljudi je Franklin Roosevelt, governer države New York in demokratični predsedniški kandidat otvoril danes v tem mestu svojo predsedniško kampanjo s silovitim napadom na predsednika Hooverja in njegovo upravo.

Roosevelt je napadel Hooverja kot zavajalca, neodločnega, nerodo, ki se brezuspešno skuša producirati v javnosti. Obenem je Roosevelt podal svoj program, ki obsega devet točk, o katerem se je izjavil, da je za varstvo ameriških mas, moških in žensk v pričakovanju, da se v gospodarskem oziru svet nemudoma zboljša.

V svojem govoru je Roosevelt izrecno povdarjal, da je Hoover s svojo nerodno taktiko zakrivil depresijo. Izjavil je, da je Hoover podal v svojem govoru, katerega je imel ob priliki, ko je sprejel predsedniško nominacijo "prazno upanje" ameriškega narodu. Pričakovalo se je, da bo Roosevelt v svojem govoru omenil prohibicijo, toda niti besede ni znil o njej, pač pa je le povdarjal današnje gospodarsko krizo in navajal pota in sredstva, kako se je znebimo.

"Prva in najbolj važna zadeva za ameriški narod," je dejal Roosevelt, je gotovo gospodarski položaj, v katerem se nahajamo, in radi katerega trpi ameriški narod. Kar predvsem potrebuje ameriški narod je zaupanje, zaupanje v odkrito in zdravo vodstvo naših narodnih zadev.

Roosevelt je obljubil, da če bo izvoljen, da bo njegova vlada pošteno poslovala z narodom, da ne bo skušala slepariti narod s prodajo bondev in sekuriteta na borznem trgu, da tako umetnim potom vpliva na cene. Roosevelt bo skušal vladati za ves ameriški narod, ne pa za borzne magnate.

Redke so prilike v državi Ohio, ko se je zbralo toliko naroda k demokratiški državni konvenciji, in menda ni bilo še nikdar zbrana toliko naroda na enem prostoru, da sliši predsedniškega kandidata govoriti otvoritveni

Velike spremembe na volivnih listkih za predsedniško volitev letos

Videti je, da se bližajo volitvam, kajti danes že priobčujemo prvič nekaj podatkov glede volivnega listka, ki bo predložen letos 8. novembra volivcem v državi Ohio. Prvič bomo letos v državi Ohio volili po novem sistemu, po novih postavah. Skoro vse volivne postavke so spreminili, in tudi predsedniške volitve niso izzevte.

Dosedaj je bila navada, da so državljani volili za predsednika na posebnem listku. Vsi kandidati vseh strank, ki so postavile predsedniške kandidate, so bili na posebnem predsedniškem listku, a letos bodo pa poleg njih tudi kandidati za državne urade in za kongres. Mislite si lahko torej, kako obširen bo glavni predsedniški volivni list. Poleg tega je pa upeljana še ena novost. Dosedaj smo ob predsedniških volitvah glasovali za predsedniške elektorje. Letos bo to odpravljeno. Državlani bodo glasovali direktno za predsedniškega kandidata, in bo torej s tem odpravljenih mnogo zmešnjav, katere so spremljale predsedniške volitve.

Država Ohio je poznana, da skoro vedno voli republikanske

govor politične kampanje. Okoli Roosevelta so se nahajali odlični demokrati, kot Newton D. Baker, bivši vojni tajnik, zvezni senator Robert J. Bulkley, o katerem se je Roosevelt izjavil, da ga je učil, kako se postane urednik, bivši governer in kandidat demokratske stranke za predsednika v letu 1920, James Cox, governer White, narodni predsednik demokratske stranke James Farley, državni predsednik stranke Bruener, narodni eksekutivni uradnik Julian in drugi odlični demokrati. Navoz je bil tudi župan Miller iz Clevelanda.

Vsi demokrati, ki so govorili, so bili jako bojevit. Predno je governer Roosevelt došel v Columbus, je državna demokratiška konvencija izvršila svoje posle, zagotavljačjo narodu, da vrne ekonomijo, javno zaupanje in normalne čase ameriškega narodu!

Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da se je kandidat Roosevelt v svojem govoru držal le gospodarskih točk. O prohibiciji ni ničesar povedal, enako je tudi izpustil iz govora tujezemske dolgeve in druge predmete, ki bodo igrali veliko vlogo tekom predsedniške kampanje. Ogromna množica je kričala in pritjevala, ko je Roosevelt omenil, da veruje v pristnost ameriške duše. Ljudje so kričali, ko je govoril omenjal "regimentno vladno v Washingtonu" kričali so, ko je dckazoval, kako je ameriški narod danes izkoriščen.

Kričanje je postalo skoro divje, ko je Roosevelt omenil, da ga ni sram javno povedati, da je vlada v Washingtonu, kjer predseduje Hedbert Hoover, pozabila na ameriški narod v največjih dnevnih stiskah. Ploskanje ni hotelo ponehati, ko je Roosevelt dejal, da vse delovanje Hooverja lahko omeni v enem stavku: "Hoover je dajal podporo špekulantom na borzi, ki so povzročili depresijo, potem ko smo dobili nadprodukcijo. In dve leti je trejalo, da je Hoover priznal, da je njegovo vodstvo vlade povzročilo depresijo, in krič je segal do

neba, ko je Roosevelt omenil, da se je Hoover dosledno branil z vsemi silami prinešti pomoč ameriškega narodu. Moral je nastopiti demokratiški kongres, da se je vsaj nekaj storilo za trpeči narod.

Roosevelt je podal devet točk, o katerih je trdil, da so njegov program za borbo proti depresiji in za ohranitev pravic ameriškega naroda. Teh devet točk sledi:

1. Javnost naj zve ob vsaki priliki polno resnico glede poslovanja onih ljudi, ki špekulirajo z narodnim premoženjem, zaslužijo pri tem silne milijone, dočim s tem narod pahnejo direktno v trpljenje in mizerijo.

2. Narodna vlada v Washingtonu mora imeti polno kontrolo nad poslovanjem borznih magnatov, katerim se nikdar ne sme dati prilika, da se igrajo z narodnim finančnim stališčem.

3. Zvezna kontrola trgovske in borznega poslovanja. Danes borza nima nobene kontrole, in z denarno usodo naroda se po ljubi volji igrajo.

4. Večje in boljše nadzorstvo narodnih bank. Dogodki zadnjih treh let so dokazali, da interesi vlagateljev v ameriških bankah niso dovolj zavarovani.

5. Z denarnimi vložki v bankah se ne sme špekulirati. Današnja vlada je sama tozadevno dajala pogum in vodstvo pri špekulaciji.

6. Trgovski promet denarja v bankah se mora ločiti od investicijskega prometa, tako da se lahko ve, kaj je moje, kaj je tvoje, in se ne bo več špekuliralo in zapravljalo tuji denar.

7. Poslovanje federalne rezervne banke se mora tako omejiti, da banke ne bodo na razpolago divjim špekulantom.

8. Tujezemske bondi in vrednosti se ne bodo več prodajale v Ameriki z zatrdilom, da so bile odobrene od državnega oddelka vlade.

9. Prihodnja vlada ne sme biti v službi špekulantov, ki se igrajo z usodo naroda, pač pa naj bo narodna vlada,

kandidata na volivni listek. Računa se, da bo glavni volivni listek, katerega dobijo državljani v roke 8. novembra najmanj 18 palcev širok in 28 palcev dolg. To bo volivni listek v obsegu, kot ga še ne poznajo volivci države Ohio. Poleg predsednika in podpredsednika, bodo na istem listku tudi imena kandidatov za zvezne senatorje, kongresmane, governerja, vse državne uradnike, državne senatorje in poslance ter county uradnike. Voliti bo pa lahko, ker se pogleda ker na vrh volivnega listka, kjer so znamenja posameznih strank, po katerih se volivec lahko ravna.

Sledeče politične stranke imajo letos svoje predsedniške kandidate: Demokratiška, republikanska, socialistična, komunistična, socialistično-delavska, suhaška stranka in stranka brezposelnih. Gotovo pa je, da se bo glavni boj vršil med republikanskim in demokratiškim kandidatom, med Hooverjem in Rooseveltom. Demokrati so že sedaj prepričani, kot se je izjavil Roosevelt, da pripade zmaga njim.

**Zanimiva pripoved znan-
stvenika Piccarda, ki
se je vrnil iz ozračja**

Desenzano, Italija, 20. avgusta. Profesor Piccardi, ki se je v svojem zapečatenem balonu dvignil te dni drugič v stratosfero, to je prostor, kjer postane zrak tako redek, da živemu bitju ni mogoče dihati, pripoveduje, da je došel v višino 16,500 metrov, ali 54,793 čevljev. Take višine pred njim še nihče ni dosegel. V zraku sta bila natančno 12 ur in sta preletela 250 kilometrov. Povspeti se v tako višino je skrajno delikatno delo. Ko sta dospela 1,500 metrov visoko, sta pustila zemeljsko ozračje za seboj, kajti profesor Piccardi je imel s seboj spremljevalca, in prešla sta v stratosfero. V stratosferi ni nobenih neviht, nobenega ledu ali snega. Temperatura je vedno enaka, 50 do 60 stopinj pod ničlo. Vetrovi so vsi horizontalni, in v kratkem času bo raditega mogoče potovati iz Parisa v New York v šestih urah, imela sta priliko opazovati upliv kozmičnih žarkov, ki predstavljajo najbolj zanimive tajnosti moderne vede. Ko bo odkrita ta skrivnost, tedaj bomo bolje razumili radio aktivnost, sestavo tvarine in atomske energije v kraljestvu astrofizike. Mraz v višini 16,500 metrov je strašen. Piti sva morala gorko mleko. Povsela bi se lahko višje, toda ni bilo potrebno. Ko sta se nahajala v največji višini, je kazal toplotni mer 97 stopinj pod ničlo, in ko sta prišla v par urah na zemljo, je bilo 98 nad ničlo, torej sprememba v temperaturi v par urah za 107 stopinj. To je silno vplivalo na oba znanstvenika.

Professor Piccardi trdi, da je s svojim opazovanjem skrajno zadovoljen, zlasti kar se tiče kozmičnih žarkov, in da ga bo zelo več dni, da bo uredil svoja opazovanja in jih priobčil radovedni javnosti.

Ženske se nahajajo v zrakoplovu že 7 dni

Curtis Field, N. Y., 21. avgusta. Dve mladi ženski, Frances Marsalis in Louise Thaden nikakor nista zadovoljni s tem, da sta pobili rekord vztrajne vožnje v zraku, pač pa vztrajati naprej in še vedno križariti nad zrakoplovnim poljem. V zraku se nahajata sedaj že nad sedem dni. Dosedajni rekord za ženske je 123 ur, dočim sta Mrs. Marsalis in Mrs. Thaden v zraku že 160 ur.

Druga obletnica

V tork, 23. avgusta ob 9. uri jutraj se bo brala sv. maša v cerkvi sv. Vida ob priliki druge obletnice smrti pokojnega Harold Smole. Sorodniki in znanci so vabljeni.

Drage razprodaje

Mestna zbornica se peča z novo postavbo, ki bi določala \$100 pristojbine za vsako razprodajo, ki se vrši v mestu. Mnogi councilmani so mnenja, da je ta svot previsoka.

\$38,000,000

Lastniki avtomobilov v državi Ohio bodo letos plačali \$38,000,000 davka za gasolin. 20 odstotkov te svote gre za brezposelne, ostalo pa za gradnjo novih cest.

Skušnja

Jutri večer, v tork, 23. avgusta, se vrši skušnja za igro "Mučeniška smrt sv. Neže." Začetek ob 8. uri. Igralci naj točno pridejo.

Živila so dražja

Kot poroča zvezni urad za živila, so se cene slednjim tekom julija meseca zvišale za približno tri procente.

**Delavski oddelek vlade trdi, da se je položaj odlo-
čno obrnil na bolje**

Washington, 21. avgusta. Delavski oddelek vlade je izdal v javnost zatrdilo, da se je položaj dela in trgovine tekom meseca julija definitivno obrnil na bolje. In to zboljšanje na delavskem in trgovinskem trgu nitekor ni umetno ali začasno, pač pa stalno, kot trdi vlada. Vladno poročilo trdi, da se je položaj, kar se tiče čevljarske industrije, zboljšal za 50 odstotkov. Večje število tovarov je odprlo vrata in tovarne normalno poslujejo. Ravno tako se je položaj zboljšal v tekstilni industriji, zlasti v tovarnah, kjer se izdeluje volneno blago, nogavice in svilni izdelki. Deset tisoč delavcev je dobilo delo. Tudi avtomobilske tovarne poročajo, da se je poslovanje v teh tovarnah zboljšalo za 10 odstotkov. Začelo se je graditi mnogo novih potov in cest, kar daje danes zaslužek kakim 100,000 ljudem. Vlada je prepričana, da se je začelo obračati na bolje, in da to ni samo začasnega pomena, pač pa definitivno in stalno.

Število kršilcev prohibicije se množi

Washington, 20. avgusta. Zvezni prohibicijski urad poroča, da se je število aretiranih radi prohibicije v mesecu juliju zvišalo. Vsega skupaj so zvezni agenti aretirali v juliju 7,067 oseb radi kršenja prohibicije, dočim jih je bilo v juliju, 1931, aretiranih le 5,003. Toda sodnje poročajo, da so oni, ki so bili spoznani krivim, plačali veliko manjše kazni v globi in bili tudi obsojeni na nižjo zaporno kazen.

**Suhaške ženske so šle za-
lostno domov**

Seattle, Washington, 20. avgusta. Tu se je zaključila letna konvencija Womens Christian Temperance Union. Konvencija ni odobrila niti Hooverja niti Roosevelta, pač pa izjavila, da v očigled danih razmer, bo ameriški narod vstal kot en moč in ustanovil tretjo stranko! W. C. T. U. je strogo suhaška organizacija žensk.

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

Druga obletnica

Drage razprodaje

\$38,000,000

Skušnja

Živila so dražja

Število kršilcev prohibicije se množi

Suhaške ženske so šle za-

lostno domov

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po razpisu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 8 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 83

No. 197, Mon., Aug. 22d, 1932

Vprašanje brez odgovora

"Svojo izjavo glede posojil posameznim državam za v resnici potrebne ste zaključili natančno sledeče:

"Jaz pričakujem, da se pravice, da zaprosi za to posojilo, ne bo poslužila nobena država, razven samo v slučaju prave in skrajne potrebe!

"Toda še predno ste vi to postavili podpisali, so se izjavili že governerji tridesetih držav, da so pripravljeni prositi in zahtevati posojila, ker je finančni položaj v njih državah tako obupen, da ne morejo nikamor naprej. Novih davkov se ne more več naložiti, ker ljudje ne plačujejo niti starih. Za pomoč in kruh pa kriči toliko ljudi, da je to brez prime-re v zgodovini bogatih Zedinjenih držav.

"In med državami, ki so zaprosile za posojilo, se nahaja nekaj največjih držav ameriške unije, ki so izjavile, da bodo zahtevale, da dobijo kar največ denarja iz zvezne blagajne. Samo osemnajst držav izmed osemindesetih, ki se nahajajo v uniji, se pred vašim podpisom dotične postavne ni izjavilo za posojilo in za pomoč, toda že se oglašajo sedaj tudi te države, ki bodo zahtevale denar za sebe, kakor hitro se seznanijo s podrobnostmi te postavne.

"In raditega se prav gofovo ne boste čudili, ako vas vprašamo, če vam je znano, kaj se godi v Zedinjenih državah. In to vprašanje ponavljamo radi tega, ker se je izjavilo, da s tem posojilom ne bo treba pomagati posameznim mestom onim, ki stradajo, pač bodo države to stvar vodile.

"Ali ste mogoče brali, da so dobrodelne družbe v St. Louisu ustavile podpore 13,000 družinam, ker nimajo več sredstev, da bi jim pomagale. In na enak način, ali pa še slabše, je v mestu Detroitu, kjer je mestna vlada potom dobrodelnih družb morala ustaviti podporo 18,000 družinam, ki so podvržene glasovanju in neizmerni bedi.

"Ali vam mogoče ni znano, da so mestne vlade v Bridgeportu in v drugih mestih države Connecticut izjavile, da so njih sredstva za pomoč brezposelnim izčrpana, in da se ne vedo kam obrniti, ako jim ne pride država na pomoč? Ali niste brali, da je prišlo pred državno zgradbo v Indianapolisu 800 ljudi, ki so prosili živeža, in ki so povedali, da jih bo prišlo 300,000, ako skoro ne pride odpomoč?

"Ali ste slišali, da je policija v St. Louisu streljala na ljudi, ki so prišli, da prosijo kruha? Ali ste čitali, da je v mestu Clinton, Massachusetts, prišlo pred mestno hišo 7. avgusta nad 300 ljudi, mož, žen in otrok? Prišli so na zborovanje mestne zbornice, in mestni svetovci so jim povedali, da jim ne morejo pomagati, kajti mestne blagajne so prazne, in da ne morejo dobiti niti od ene banke kako posojilo, ker je mesto tako zadolženo, da nima nikjer več kredita.

"In to, gospod predsednik, niso osamljeni slučaji, takih imamo po vseh krajih Zedinjenih držav na stotine in na tisoče. Ali niste čitali v časopisju o stoterih slučajih samomorov staršev, ki niso mogli več gledati, kako njih otroci stradajo? Ali ste čitali o onem očetu v New Yorku, ki je skočil z mosta v vodo, ker ni mogel dati kruha svojim otrokom, niti ni mogel dobiti pomoči od mesta ali dobrodelnih družb?

"In vi, gospod predsednik, ste ponosno javili kongresu, da doslej ni bilo nikjer nemirov in pobijanja radi stradanja, da v Ameriki nihče ne strada, in da mestne, državne in druge oblasti v polni meri vršijo svojo dolžnost.

"Prosimo, ne varajte samega sebe!
"Pazite na enake znake predpriprava za hujše čase!
"Mi vemo, da je armada pripravljena, in da se milica vezba za spopade s strupenimi bombami!

"Toda povemo vam, da za poštenega državljana puške niso izhod iz enake mizerije. Puške v vsakem slučaju samo poslabšajo položaj.

"Izhod iz takega položaja je bratska pomoč, razumevanje narodne stiske in pripravljenosti iti do skrajnosti v pomoči in v delovanju za spremembo razmer.

"Ali vam je to znano, gospod predsednik, in bi odgovorili na ta vprašanja?"

D O P I S I

Cleveland (Collinwood), O.—
"Kaj bo, kaj bo?" tako se po-vprašujemo: sosed sosedu, prijatelj prijatelja. Nikdo nam ne more dati pravega odgovora na to vprašanje. Kdaj nam zopet prislijejo boljši časi? Domačih skrb, imamo v tej neskončni brezposelnosti, problem naših podpornih društev.

Delavec, ako ne zasluži, tudi ne more kupiti vsakdanjih potrebščin. Ravno tako ne more plačati društvenih prispevkov. Ta problem rešujejo naši rojaki društveniki po svojih najboljših močeh, kako bi se temu od-pomoglo. Akoravno nas tlačita neusmiljena depresija k tlom, pa ne smemo pozabiti naše na-rodnosti. Imejmo pred očmi, da je naš narod potrpežljiv.

Slovenska Ženska Zveza v splošnem ni podporna organiza-cija, ker z malim asesmentom plača le nekoliko za pogrebne stroške. Ina pa druge naloge, ki si jih je nadela ob ustanovitvi in to so: izobrazba, gos-podinjstvo, kuhinja, narod-nost, napredek itd.

Prilika se nam nudi, da se pokažemo kaj da smo. Prihod-njo pomlad bo v Clevelandu konvencija Slovenske Ženske Zveze. Privikrat v zgodovini našega naroda v Ameriki, da bomo same ženske uradno v toliki skupini. Gotovo je, da pridejo glavne odbornice in de-legatije iz raznih oddaljenih držav. Zeleti bi bilo, da jih kar mogoče dostojno sprejememo, da bodo odnesle od tukaj lep vtis, da nas je v Clevelandu dosti in da smo tudi zavedne in solidar-ne.

S tem namenom je razposlala tajnica podružnice št. 10 SZZ povabila na vse podružnice v Clevelandu in okolici, da si iz-berejo zastopnice na skupni se-stanek, ki se vrši 29. avgusta pod cerkvijo Marije Vnebovzete v Collinwoodu. Ako katera po-družnica slučajno ni dobila po-vabila, naj se ravna po tem na-vodilu. Na tej skupščini se bo izvolil potrebni odbor in kje bo-mo imele prihodnji sestanek. Do sedaj ni še noben načrt sklenjen. Vsak dober in izpe-ljiv se bo upošteval. Prepriča-na sem, da bodo podružnice po-slale zastopnice, katerim je Slo-venska Ženska Zveza pri srcu in da imajo polno moč pri po-družnici; kar se bo sklenilo, da se tudi izvrši.

Vsaj na prvi sestanek da bi prišle skupaj, potem si v manj-ših zadevah lahko dopisujemo. Bodimo skupne in pojdimo sku-paj za napredek in ponos Slo-venske Ženske Zveze, kjer smo v glavni knjigi vpisane skupaj kot sestre. Pozdravi!

Mary Urbas.

Euclid, O.—Spominjam se še iz mladih let, kako je to, da se tako malo ve o nas in o naši novi domovini Ameriki. Toda po svetovni vojni so prišli sem naši umetniki, geniji, kakor Meštrovič, eden svetovnih ki-parjev in drugi. V Chicagu je postavil Meštrovič spomenik, ki slavi mojstra in obenem tudi ves jugoslovanski narod. Prišla je gospa Danilova, ena naj-boljših igralk ljubljanskega od-ra. Dospel je bil Zlatko Baloković, veliki umetnik na violino. Mislim, da nas je mnogo, ki smo slišali Balokovića v Slo-venskem Narodnem Domu v Clevelandu. Dospel je Mr. Ba-novec, gospa Lovšetova, Šubelj.

Prišel je tudi iz domovine mlad fanteček, ki je danes naš ponos, naš veliki umetnik sli-karstva, to je naš gospod Gre-gorij H. Peruška. Leta 1927 smo prvič videli razstavo slik mojstra Peruška v Slovenskem Narodnem Domu v Clevelandu. Mnogi izmed nas bi sploh ver-jeti ne mogli, da je vse te umetnosti izvršila roka, ki je slovenske krvi, ako bi se ose-bno ne bili prepirali o tem.

Malo smo se zanimali poprej o umetnosti, a od tistega časa, ko nam je naš človek pokazal umetnost, smo se začeli zani-mati za delo našega umetnika, ki je v ponos vsega jugoslovana.

Se do pred nedolgo nazaj, ni-sem mogel verjeti, da bi mogli tudi v naši mali, a napredni na-selbini, Euclidu, imeti umetni-ško razstavo slik. Dogovorili smo se z mojstrom Peruškom, da bo razstavil pri nas svoje slike, katerih še nikdar poprej-nismo videli in jih mogoče tudi nikdar ne bomo imeli priliko vi-deti v naši naselbini. Razstava teh slik se vrši 2., 3. in 4. sep-tembra. Apelira se na vsa naša društva, kakor tudi posamezni-ke, da se udeležijo in obveste o tem svoje prijatelje in poznan-e Američane in tudi druge naro-dnosti. Povejte jim, da takih slik še niso videli in da tudi ni vsak dan prilika videti jih.

Slike nam bodo gotovo ostale

v spominu, saj so to slike slo-venske znanosti in umetniškega znanja našega rojaka gospoda Peruška. **James Robich.**

Obletnica Sacco in Vanzetija

Danes, 22. avgusta je ravno pet let, ko sta bila legalno umorjena po zakonu države Massachusetts razvažalec rib in reven čevljar, Nicola Sacco in Bartolomeo Vanzetti. Obdolže-na sta bila, da sta umorila in oropala nekega plačilnega moj-stra. Obravnava se je vlekla dolgih sedem let. Oba sta doka-zala svojo nedolžnost z več sto pričami in dokumenti. Vsaka priča, ki je pričala proti njima, je danes dokazano, da je bila forsirana ali pa plačana zato.

Sacco in Vanzetti sta bila več milij od kraja, kjer se je izvršil zločin. Zakaj je bila država Massa-chusetts pripravljena umoriti ta dva človeka? Sacco in Van-zetti sta bila delavska agitator-ja. Ona sta bila zato, da se in-dustrija obratuje za potrebo in ne za profit. Ona sta bila proti priganjstvu in proti znižanju delavskih plač. Ona sta bila tu-di proti vojni v letu 1917. To so bili vzroki, zakaj se ju je ob-dolžilo umora in zakaj se jih je hotel kapitalizem znebiti za vsako ceno. Ona dva sta žrtvo-vala svoje življenje za pravico delastva in proti krivici.

V ta namen se vrši shod v spomin petletnice njune smrti pri kopališču na 63. cesti na St. Clair Ave. danes, ob osmih zve-čer. Govoril bo Joseph Marti-nek, urednik češkega "Delav-skega Lista" in drugi. Pridite poslušat. **Odbor.**

Govoreči film med zamorci

Čeprav so Zulu-zamorci že dolgo pod angleško vlado, pa se je s civilizacijo do sedaj le z ma-lim uspehom pri njih doseglo kaj. Dasi so že zamenjali svoje zastrupljene pišce s plugom v mnogih krajih, pa je še vendar pri njih navada, da kupujejo svoje žene s živino in da se obla-čijo s tem, da si privežejo okrog pasu majhno cunjco.

Sedaj pa je posegla med Zulu nova moč, ki jih bo skušala ci-vilizirati. Ustanovila se je film-ska družba v Južni Afriki, ki bo skušala spraviti na platno naj-intimnejše življenje domačinov in bodo te slike tudi domačinom dokazale, da je njih življenje še daleč za civiliziranim človekom.

Človek s kamero pa nima prav lahkega dela med temi primitiv-nimi ljudmi. Imeti mora tol-mača in pa silno veliko potrpe-ljiva. Nihče ni smel pričeti s snemanjem filma, dokler ni v to privolil vaški čarovnik, ki ima svojo oblast nad prebivalci. Ta se najprej posvetuje z duhom svo-je prababice, ki mu navadno sve-tuje, naj ne pusti snemanja fil-mov. Potem je pa treba gos-poda čarovnika z bogatimi darili podkupiti, da se še enkrat po-svetuje s kakim drugim duhom, ki ni tako zelo nasproten filma-nju.

In kadar je pridobljen čarov-nik, potem je treba pridobiti še domačine, ki imajo silen strah pred fotografskim aparatom. Le težko se posreči dokazati doma-činom, da jim "govoreče oko" aparata ne bo storilo ničesar za-lega.

Da bi se domačinom pregnal strah pred fotografskim apara-tom, so jim nedavno pokazali prvi govoreči film. Moški, ženske in otroci iz vseh krajev so prišli, da bodo videli, kakšno "medici-no" jim bo zopet pokazal beli človek. Ko se je pokazala slika na platnu, je bilo prvih pet mi-nut vse tiho. Kmalu pa so se začeli prestrašeni vzkliki in na-stala je prava divja panika. Kot en mož se je spustila vsa navzo-ča publika v divji beg, da se re-šijo čarov ne platnu. Toda kon-čno je le zmagała radovednost in prišli so nazaj in vztrajali do konca predstave.

ZADNJA POT CHEYENNE INDIJANCEV

Z nič manj krvavimi črkani-mi se ne piše zgodovina pod-jarmljenja Indijancev od strani Zed. držav v zadnji polovici 19. stoletja, kot se piše zgodovina španske inkvizicije. Ena naj-bolj pretresljivih točk v boju Unije s pravimi lastniki Sever-ne Amerike, so boji Cheyenne Indijancev, oziroma njih smrtni pohod.

Ta indijanski rod, ki je štel 235 vojniki in 465 žen in otrok, ni mogel leta 1876 pravočasno zbežati v Kanado k Sioux In-dijancem, katerim je takrat pove-ljeval "Rdeči Oblak," zato so jim Zed. države odkazale za bi-vališče okraj v Severni Dakoti. Ti kraji so bili poznani kot "bad land" in ne zastoni, ker Indijan-ci so šli tukaj naproti pravca-temu poginu vsled lakote.

Potem ko so nesrečni Indijan-ci pobili in povžili vse svoje ko-nje, se je obrnil njih poglavar "Skrahan Nož" do vlade za po-moč. Toda dobil ni niti odgo-vora. Tedaj je izbruhnila med Indijanci malarija in od 235 voj-ščakov jih je ostalo le še 69. Za-man je poslal "Skrahan Nož" "Belega Očeta" v Washingtonu za zdravlila. Tam so imeli gluha ušesa za vse prošnje. Tedaj so se odločili Indijanci za oni po-hod iz tega strašnega kraja, ki po svoji vztrajnosti in neupog-ljivi volji nima primere v člove-ški zgodovini.

Ker niso imeli nobenih konj, so se podali na pot peš. Na ne-kem ranču so ukradli konje, na katere so posedli. S tem so pa spravili na svojo sled ameriško vojaštvo, ki je šlo takrat 2000 mož jezdecov. Vojaki so jih na-padli, toda Indijanci so se krep-ko postavili v bran in se v temni noči izmuznili vojakom. 83 milij proč od tega kraja, so Indijanci zopet izropali neko farmersko naselbino, s čimer so opozorili vojaštvo, na pot, po kateri so šli. Tako se je vršil umik Indijan-cev celih 50 dni.

V tem so prišli Indijanci do trdnjave Robinson, kjer so vo-jakom ukradli konje, ker njho-vi so vsi poginili na begu skozi pušcavo, in so zbežali. Tedaj so pričeli štirje konjeniški polki za-sledovati Indijance. Zasledovali so jih cel mesec dni, dokler jih niso obkrožili v njih taborišču na Crow Butte. Vojaki so na-meravali naskočiti indijansko ta-borišče zjutraj. Toda ko je na-počil dan, je bilo indijansko ta-borišče — prazno. Indijanci se se jim zopet izmuznili, in so jih vjeli še deset dni zatem, ko jih je zajel snežni vihar. Tako se jih vojaki vjeli izstradane in iz-mučene in brez vsakega orožja.

Dva dni je divjal sneženi vi-har. Ko so potem hoteli vojaki odpeljati vjete Indijance, so se ti, poživljeni po hrani, ki so jim jo vojaki dali, zakopali in se po-stavili v bran. Cela dva dni so se obupno branili, toda končno so podlegli premoci. In še se ne bi bili podali, da niso vojaki pri-peljali iz Robinson trdnjave top. Po 40 strelah iz topa so se In-dijanci podali, da rešijo svoje žene in otroke. Vojaki niso do-bili pri njih nobenega orožja. Kar so imeli Indijanci bojnih se-kir in nožev, so jih skrile ženske pod obleko. Vjetnike so odpelja-li v trdnjavo Robinson. Tam so Indijanci poskrili svoje orožje pod deske v tleh, da ga bodo laž-ko rabili v slučaju potrebe. Tu-kaj so ostali nesrečni Indijanci do decembra 1878.

Med tem so se pa vršila po-gajanja za njih oprostitev. Po-glavar Sioux Indijancev, "Rde-či Oblak," je ponudil vjetnikom bivališče pri njegovem rodu. To-da ameriška vlada je zahtevala, da se odpelje vjete Indijance v trdnjavo Reno. Do tje je bila razdalja 600 milj in to naj ne-praviro reveži v snegu! To je sigurno pomenilo njih smrt. Ko so se uprli in se branili iti na pot, se jim je odtegnila vsaka hrana. Napolnili pri mrazu, v katerem so celo vojakom zmrz-nile roke in noge, so zmrzovali Indijanci v ječi brez vsake hra-ne, brez vsakega ognja, brez vsa-

ke odeje. Toda nikdo ni mislil na predačo.

Šesti dan je hotel poveljnik trdnjave dati vsaj otrokom ne-kaj hrane, toda matere jo niso hotele sprejeti. Ponoči so pa In-dijanci izkopali svoje skrito oro-žje in v temi so planili kot ma-ševalne pošasti na vojake, ki jim zeli orožje in jih pomorili. Zju-traj je bila ječa prazna.

In potem se je vršilo zadnje dejanje tragedije. Indijanci so zbežali v hribe, kamor jih je za-sledovalo vojaštvo. Na nekem strmem hribu, ki je bil skoro ne-pristopen, jih je vojaštvo zgra-bilo od dveh strani in jih dobilo pod križni ogenj. Tukaj sta na-šla smrt sin in hči poglavarja "Skrahanega Noža."

Toda tudi od tukaj so se v tem-ni noči splazili med vojaki in zbežali. Devet dni je trajalo za-sledovanje. Na 21. januarja 1879 pa je zajelo vojaštvo žalost-ni preostanek hrabrih vojniki-v v neki soteski. Z vrhov so po-šiljali krogle med Indijance, ki se niso mogli ganiti in ne brani-ti. Ko so slednjič vojaki z na-skokom prodrli v sotesko, so na-šli tukaj 22 mrtvih in 9 težko ranjenih, med njimi tudi indijanskega poglavarja. Tem pre-ostalim sestradanim revežem se Zedinjene države šele dovolile, da se smejo izseliti k rodu Sioux Indijancev v Kanado, kar so po-prej zastoni prosili.

\$1800 ZA BRADO

Gledališki igralec Nerry v Parizu je izgubil svojo lepo bra-do in akoravno to za druge gle-dališke igralce ne bi pomenilo nič posebnega, je pa to za Ner-rya naravnost velikega pomena. S to brado je namreč dobival vloge častitljivih patrijarhov in enakih karakterjev. Pred krat-kim je bil pa Nerry radi neke-ga prestopka obsojen v ječo. V ječi so se držali predpisov in so igralcu, kljub njegovemu prote-sstu odrezali brado. Po prestani kazni pa igralec ni mogel več do-biti vlog pri gledališču, ker mu je pač manjkala brada, za druge vloge pa sposoben ni bil. Ker je zgubil dober zaslužek, je vlo-žil tožbo pri justičnem minister-stvu za odškodnino v vsoti \$1800, kolikor je cenil svojo lepo bra-do.

Dnevna vprašanja

1. Kako se imenuje škof v Tr-stu?
2. Kakšen narod živi v Belgi-ji?
3. Koliko je znašal deficit la-ških železnice lansko leto?
4. Kako se imenuje podžupan mesta Zagreba?
5. Kakšen denar je dala Jugo-slavija pred kratkim v pro-met?
6. Katera država bojkotira uvoz angleškega blaga?
7. Kateri znani slovenski skla-datelj je pred kratkim umrl?
8. Kaj je Suedmarka?
9. Kateri je največji hotel v Ljubljani?
10. Kako se imenuje izpraševa-lec za državljanstvo v Cle-velandu?

Odgovori na vprašanja

1. Dr. Alojzij Fogar.
2. Valonci in Flamci. Prvi so francoskega, drugi pa nizo-zemskega izvora.
3. 220 milijonov lir, katere je pokrila državna blagajna.
4. Jakob Pavlin.
5. Srebrn denar. Vsega sku-paj bo izdanega srebrnega denarja za 450 milijonov in sicer 20,000,000 novcev po 10 dinarjev in 12,500,000 novcev po 20 dinarjev.
6. Irska.
7. Oskar Dev, ki je umrl v 64. letu starosti v Mariboru.
8. Nemška organizacija, kate-re namen je ustanovljati šole v slovenskih krajih in po-tujčiti slovensko mladino.
9. Hotel Union.
10. Mr. Paul G. Werner.

Če verjamete al' pa ne.

Vsak dan študiram vprašanja in odgovore v Ameriški Domovini. Nekatera vprašanja so za mojo pamet jako študirana in jim vem rešitev šele potem, ko pogledam spodaj na odgovor. Meni se jako pametno zdi, da so odgovori takoj pri roki, ker se človeku ni treba ubijati z gla-vo.

Ampak da ne bodo samo drugi ljudje mislili, da imajo patent-na vprašanja, jih bom še jaz tukaj nekaj razpostavil. Tudi moja vprašanja so jako učena in bi bil težko katerega rešil, da mi jih ni pomagal razvozljati Kovačičev France iz Collinwoo-da.

Poskusite rešiti vprašanja, ne da bi pogledali spodaj na odgo-vor. Če se vam pa odgovor ne zdi pravi, pa ga rešite po svoje, meni je vseeno.

Kaj je to:

1. Ničesar ni zakrivil, pa ga vendar ljudje zapirajo.
2. Je v človeški obleki, pa ni človek.
3. Nima nog, pa je noč in dan na nogah.
4. Svojejo gospoda nosi, go-spod na njega.
5. Ni prav, pa vendar ni greh.
6. Kaj dela pastir, ko stoji na eni nogi.
7. Kaj ima Ižanec na svoji des-ni roki, ko gre iz Ljubljane.
8. Česa ne more noben človek povedati.
9. Kaj ima moder mož vedno pred očmi.
10. Kaj je v palači najbolj svinjsko.
11. Česa ni mogoče skriti.
12. Zakaj se ne smeš oženiti s taščo bratove žene.
13. Zakaj na pikniku kozarce umivajo.
14. Zakaj petelin zamiži, ko poje.
15. Zakaj se zajec ozre, ko ga pes goni.
16. Zakaj so vse bolhe črne.
17. Zakaj so lasje prej sivi ne-go brada.
18. Kdo ima v šoli najbolj trdo glavo.
19. Kdo v cerkvi laže.
20. Kdo pride v cerkev počez.

Odgovori:

1. Denar.
2. Bolha.
3. Konjska podkev.
4. Čevlji.
5. Leva rokavica na desni ro-ki.
6. Drugo kvišku drži.
7. Pet prstov.
8. Kako je umrl.
9. Svoj nos.
10. Krtača iz svinjskih ščetin.
11. Kašlja.
12. Zato, ker je to tvoja mati.
13. Ker jih ne morejo oprati.
14. Ker zna peti na pamet.
15. Ker nima oči zadej.
16. Ker imajo vedno smrt v družini.
17. Ker so starejši.
18. Žebelj v steni.
19. Pevci, ki pojo: "Pred Bo-gom vsi klečimo!" — pa stoje.
20. Otroci, ki ga neso h krstu.

△

"Mama, zakej pa pravijo pri Nackovih vsem svojim otrokom Avgust?"

"Kako misliš to?"

"No, saj stoji tukaj v časopi-sju zapisano, da so pri Nackovih dobili sinčka in sicer že osmega avgusta!"

△

"Kaj bi rad?" vpraša možak sosedovega fantka, ki potrka na vrata.

"Ata so prosili, če bi jim po-sodili odpirača za zamaške."

"Tako? Odpirača za zama-ške? Mhm, sinko kar domov teči, odpirača bom že sam pri-nesel k vam, povej očetu."

△

"Ali ni hudo, če ima človek ženo, ki zna kuhati, pa noče?"

"Se hujše je, če ima človek že-no, ki ne zna kuhati, pa se sili."

1932	AUG.	1932
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

AVGUST

28.—Društvo Zvon, vrtni koncert na Goriškovi farmi na Green Rd.

28.—Društvo sv. Križ, št. 214 KSKJ, razviti zastave in veselica v Grdinovi dvorani.

28.—Good Time Club, piknik na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

SEPTEMBER

4.—Angleško poslušajoča društva S. D. Zveze, Olympic Day na Pintarjevih farmah.

4.—Delničarji Slovenskega Doma priredijo popoldne semenj, zvečer pa koncert in ples v obeh dvoranah.

5.—Delavski praznik. Delničarji Slovenskega Doma priredijo popoldne tekmo za balincaje in semenj, zvečer ples in zabava v obeh dvoranah.

10.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

11.—Društvo St. Clair Grove št. 98 WOW, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.

17.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

18.—A. G. Club, ples v Grdinovi dvorani.

23.—Društvo Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.

24.—Društvo Pioneers HBZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

25.—Šola Slovenskega Doma na Holmes Ave. priredi družabni večer za starše in ustanovni shod za šolsko društvo v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

25.—Velika prireditev 'Ameriške Domovine' v S. N. Domu za brezposelne.

OKTOBER

1.—Društvo Mir št. 142 SNPJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

2.—Podpadec sestre, umetni ples v avditoriju, in ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

2.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.

2.—Ženski odsek S. D. Doma priredi ples v Slovenskem Delavskem Domu.

8.—Blue Boys Club, ples v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

8.—Podporno društvo Kranj priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.

8.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

9.—Skupna društva fare sv. Vida, velika čarobna predstava v avditoriju S. N. Doma.

9.—Dramsko društvo Verovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.

9.—Društvo Na Jutrovem praznuje 10-letnico obstanka v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

15.—Društvo Napredne Slovence št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

15.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

16.—Jugoslavanski Pasijonski Klub priredi v S. N. D. igro "Mučeniška smrt sv. Neže."

22.—Eagles Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

22.—Community Welfare Club, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.

23.—Ženski Klub Slovenskega Doma, zabavni večer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

23.—Dramsko društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

23.—Utopians, prireditev popoldne in zvečer, v Slovenskem

Delavskem Domu.

29.—Dramsko društvo Ivan Cankar, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

29.—Strugglers, Hallowe'en ples v Slovenskem Delavskem Domu.

30.—Blaué Donau, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

31.—East End Social Club, ples v Slovenskem Delavskem Domu.

NOVEMBER

5.—The Silver Mask Club, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Slovenska Dobrodelna Zveza, ples v obeh dvoranah S. N. Doma.

6.—Jadran, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.

6.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

12.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

13.—Samostojni pevski zbor Zarja, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

19.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.

20.—Pevsko društvo Slovenija, koncert v S. N. Domu na 80. cesti.

22.—Društvo Orel, zabavni večer v novi šoli sv. Vida.

23.—Društvo Pioneers HBZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

23.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

23.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

24.—Zarja, odsek S. S. K. št. 27, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.

24.—Ženski odsek Slovenskega Delavskega Doma priredi ples v Domu na Waterloo Rd.

27.—Slovenska godba Bled, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.

DECEMBER

4.—Jugoslavanski napredni klub, zabava v obeh dvoranah S. N. Doma.

6.—Slovenska šola Slovenskega Delavskega Doma priredi koncert v Domu.

11.—Dramski zbor Abrašević, predstava v avditoriju S. N. Doma.

11.—Dramsko društvo Verovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.

17.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25.—Društvo Orel, božična igra v Knausovi dvorani.

31.—Pevski zbor Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.

31.—A. G. Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

FEBRUAR

5.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.

19.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

MARC

4-5.—Društvo Abrašević priredi dvodnevni bazar v Grdinovi dvorani.

APRIL

16.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

29.—Društvo Orel, baseball ples v Grdinovi dvorani.

MAJ

13.—Društvo Orel, materinska proslava v Knausovi dvorani.

Oglaš v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

Iznajditelj

Ebn Ben Sir je imel čisto lepo življenje. Drugega dela ni imel, kot da je zajel doli pri reki dve posodi vode in jo počasi nesel gori po hribčku na vrt svojega gospoda. Nihče ga ni priganjal in lahko se je odpočil, kadar je hotel. V vrtu je zli vodo v mal jarek, po katerem je tekla dalje po vrtu med gredicami. Zato je pa izgledal vrt njegovega gospoda vse drugače kot sosedni vrtovi, ki so trpeli vsled suše.

Nekega dne je Ebn Ben Sir opazoval mlinsko kolo, kako se je venomer vrtelo v krogu in mislil si je, ako bi se nadomestilo lopate pri mlinskem kolesu z malimi posodami. Posode bi zapeljele vodo. Iz vrta bi se do kolesa napeljavale lesene žlebove. Kadar bi se posode na kolesu obrnile navzdol, ki se izlila voda v žleb in tekla na vrt. Tako bi ne bilo treba nositi vode iz reke gori v hrib na vrt, dan za dnem, leto za letom.

Ebn Ben Sir je imel par dni počitka, ker je reka narasla in namočila vrt. Ta čas je porabil, da je napravil kolo in ga opremil z malimi posodicami. In glej! Iz posodic je padala voda v žleb in tekla po žlebu dalje.

Pa gre k svojemu gospodu in mu pokaže iznajdbo. Gospod se je začudil nad iznajdljivostjo svojega služabnika. Začel je računati in je izračunal, da se bo naprava izplačala, ako bo kolo dovolj veliko. Gre k mizarju in naroči velikansko kolo, ki bo nosilo vodo na njegov vrt. Ko so kolo postavili, je tekla voda po žlebu na vrt, dan in noč. Kadar je bil vrt dovolj namočen, so odstranili žleb.

Ebn Ben Sir je bil najsrečnejši človek na svetu, ko je videl, kak uspeh je prinesla njegova iznajdba. Sedaj mu ne bo treba več nositi vode in lahko bo počival. Toda njegov gospod ga pokliče k sebi in mu reče: "Sedaj ti ne bo več treba nositi vode na vrt in pasti lenobo. V kamnolomu potrebujejo moža, da bo nosil kamenje. Tje boš šel!"

Služabniku so klecnila kolena, ko je zaslišal te besede. S temnim pogledom se je ozrl na kolo, ki ga je iznašel sam in ki ga je sedaj spravilo ob lahko delo. Mar bi bil pustil kolo v miru in še naprej nosil vodo, počasi in zložno na vrt! Sedaj, na stara leta, naj nosi težko kamenje!

Sede na breg in strmi v kolo. Kolo se obrača in opravlja njegovo delo. Ko se je storila noč, vzame Ebn Ben Sir sekuro, da razbije kolo. Saj ga je spravilo ob kruh. Toda kolo je bilo napravljeno iz trdega lesa in ko vseka sekira trd les, sekira odskoči in udari starega moža po glavi. Brez besede se zgrudi stari služabnik in pada v vodo pod kolo, kjer izgine.

Gori na vrtu pa duhti bujno cvetje, a nihče ne vpraša po starem nosilcu vode.

* Zglasi naj se v našem uradu Edward Felician.

* 20 potresnih sunkov so čutili včeraj v glavnem mestu Mehike.

Ernst Thaelmann, vođa nemških komunistov, ki je pozval 3.500.000 svojih pristav, da gredo na štrajk kot v protest von Papenovem režimu.

DR. FR. DETELA:

HUDI ČASI

Toda kar se ni bilo Korenčku še nikdar prigodilo, to se je zgodilo sedaj: gospodje niso hoteli verjeti, da se laže. Ako bi bil zatožen kdo drugi in ne mestni svetovalec, bi si bil Korenček laže pomagal, gospodje se ne bi bili toliko vlekli za neumne besede, kakršne izreče pošten človek brez premisleka Bog ve koliko krat na dan. Sklical se je siromak na župana, kateremu je bil povedal takoj tisto jutro, da ne ve za zločinca. Zaman. Sedaj je nastopil zadnje, trnjevo pot in začel dokazovati sam svoj "alibi," da tisto noč ni sploh nič stražil po mestu. Mitničar, pokličen za pričo, je prisegel, da sta bila s Korenčkom tisto noč v krčmi pri mostu od večera do ene čez polnoč; da je bil Korenček že trd kakor metla, ko ga je vlekel mitničar v stražnico; da pa je od tistega trenutja ali še od prej spal Korenček nepretrgoma do sedmih jutraj, to je izpričal njegov tovariš.

Za sodnikovo oštevanje se Korenček ni dosti zmenil, in ko so naročali županu, naj ga ostro kaznuje, je zmignil z rameni in opomnil, da za dvajset frankov na mesec zadosti čuje in straži in govor zadosti resnice.

A Gregorič lažnivost priče ni mnogo pomagala; reklo se mu je, naj jo po razsodbi toži zaradi obrekovanja. Potrdile pa se druge priče mnogo nepremišljene besede naglega moža, in najhuje je govorilo orožje, ki se je bilo našlo pri njem. Glavar, župan in mnogo drugih veljavnih mož se je potegovalo zanj; a vojaško oblastvo je poudarjalo, kako malo vojaške sile je v mestu, kolika da postane nevarnost, če se ne oplašijo ljudje z odločno oostrostjo, in obsodilo je Gregoriča na smrt.

Kakor strela je zadelo to poročilo ubogo ženo. Zopet je letala od veljaka do veljaka in jokala in prosila; povsod je slišala sočutne izgovore in iz zadrege svet, kam naj se obrne; in ko je bila vse obetala, so ji svetovali, naj gre še h komisariju, ki ima velik vpliv pri francoskem peveljniku. Veliko premagovanja jo je stal ta korak, ker je čutila, da črti Apert njo in njenežga moža. A česa ne zmore ljubezen!

Apert je ravno gledal skozi okno svoje pisarne in mislil na Gregoričovo obsodbo. Dasi jo natihiem želel, ga je bila vendar iznenadila. Radostnega zadovoljenja, ki se zbujajo za zmago nad nasprotnikom, ni čutil. Silil se je, da bi več ne mislil na to stvar. Ko pa je zagledal Gregoričovo ženo, je ugenel takoj, da prihaja k njemu, in lotilo se ga je neprijetno čustvo. Obsel ga je spomin nekdanjih dni, ko je snubil zalo deklico, ki je postala Gregoričeva žena, in vest mu je bila očitna, da je ravnal neplemenito. Bal se je, da se ne bo mogel ustaviti prošnjam nesrečne žene, in v svesti si je bil hkrati, da ji ne more nič pomagati, da je popolnoma brezvpliven, onemogel proti vojaškemu oblastvu. A svoje brezvplivnosti kazati tega ne bi bil hotel! Apert za nobeno ceno; rajši je veljal za neizprosnega. Poklical je slugo in naročil, naj zavrne vsakogar, ki bi hotel z njim govoriti.

Gregoričeva žena, ki ni mogla govoriti z Apertom, je hitela k Birku. Spomnila se je bila, da občuje ta najprijaznejše z komisarijem, slutila je, da je Birk škodoval njenemu možu, in menila, da mu more zopet pomagati, in upala je, da bo pomagal, ker je bila ona že tudi pomagala njegovi družini; prevzela jo je bila taka obupnost, da bi bila priskala pomoči vsakega človeka.

Birk je sedel po kosilu doma v sobi, kjer se ni več poznalo uboštvo, in igral z otrokoma.

"Ali kaj veš, kako je iztekla pravda Gregoričeva?" ga je žena vprašala.

"Nič še ne; danes menim, izide razsodba," je odgovoril mož in se sklonil k hčerki.

"Ah, kako me skrbi!" je vzdihnila žena. "Ljudje pravijo, da bo ustreljen."

"Kaj ti je prišlo na misel!" jo je zavrnil mož; videlo se mu je, da ne govori rad. "A kaj nam sploh mar ti Gregoriči!"

"Oh, gospa se mi smili," je tarnala žena. "Koliko je prestala v tem času, kar je mož za prtl! Vedno premišlujem, kaj bi počela jaz, če bi se nam primerila taka nesreča. Sanjalo se mi je že o tem, in kar ginila sem se od same žalosti. In taka blaga gospa! Koliko nam je že storila dobrega! Jaz ne morem več molčati; povedati ti moram, Martin, da nam je ona preskrbela to stanovanje in da nam je ona večkrat dala hrane, ko si ti po cele dni iskal službe okrog in smo mi stradali doma. Oh, ljubi Bog ji povrni sedaj v njeni stiski; jaz ji ne bom pozabila dobrot nikdar."

Preden je mogel Birk kaj odgovoriti, je potrkal nekdo na vrata, in vstopila je gospa Gregoričeva. Birkova žena ji je vstala naproti; ona pa jo je obljela, odgnala objokane oči in se nemo izjokala na njeni rami; tudi žalost družji ljudi in odkriva srca. Birk je stal v največji zadregi. Neprijetne slutnje so mu polnile dušo, in silno se mu je oglašala vest. Najrajši bi se bil izmuznil, da ne bi gledal opornose nesreče, da ne bi čul ihtenja, ki mu je tako očitaajoče prodiral v srce.

"Oh, k smrti je obsojen," je vzdihovala Gregoriča, in jokala sta obe žene.

"To ne more biti, ne more biti," je jecal Birk prepadel.

"Oh, vsakdo pravi, da je to krivica," je tarnala ona, "a pomagati ne more nihče."

"Jaz se moram sam pripraviti," je vzklikal Birk, zgrabil klobuk in palico in se napotil v kresijo. Hotel je govoriti z Apertom. Pač ga je opozarjal sluga, da gospod komisar ne sprejema obiskov, a Birk se ni zmenil za prepoved in vstopil.

Nevoljen se je ozrl Apert, in gledala sta se moža nekaj časa, kakor bi se bala vprašati in odgovoriti.

"Torej res?" je dejal naposled Birk z zamolklim glasom.

"K smrti obsojen," je prikimal komisar, na videz malomaren.

"In nobene pomoči!"

Apert je zmignil z rameni in naštel, kdo vse se je že brez uspeha potegnil za obsojenca.

"In Vi niste izpregovorili nobene besede?"

"Kaj pa velja moja beseda!" je odvrnil komisar in omenil, da se smrtna obsodba najbrž ne izvrši, preden se vrne general, in da se bo delo nemara še kaj stori.

"Najbrž, najbrž! in nemara, namara! Tisti Vaš lažnivi nemara me je že enkrat preslepil," je zakričal Birk, ki ni mogel več zadrževati jeze. Jel je očitati Apertu, da ga je zapeljal, prevarenil, ko mu je pravil, da bo Gregorič le denarno ali z zaporom kaznovan. Morilca, ubijalca je imenoval. "Nesrečno trenutje," je vpil, "ko sem se sprijaznil z Vami, nesrečna vsaka beseda, ki sem jo govoril z Vami, in judčev denar, ki ste mi ga prekrbeli Vi!"

Komisar mu je pokazal vrata in zbadljivo opomnil, da mu je sam izdal Gregoriča, ne da bi ga bil on prosil. Birk je zaloputnil vrata za seboj in hotel h Gregoriču v ječo; a pred durmi je stražil vojak, ki mu je zabranil vhod. Razburjeni mož je hitel iz kresije na prosto, da se mu poleže strast, da zbere svoje misli. Kaj, če se izvrši obsodba nocoj ali jutri! Bridko ga je spekla ta misel; vsa ona imena, ki jih je bil nadel Apertu, je nadeval sam sebi. Nehote se je ozrl po omreženem oknu, za katerim je čakal Gregorič svoje usode. Padla mu je nova misel v glavo, kako bi re-

šil Gregoriča. Okno je stalo od spodnje strani, ker je bila hiša zidana ob bregu, kaka dva sežnja od tal, in zadosti je bilo prostora, da se splazi človek skoz; pod oknom se je razprostiral majhen ograjen vrtec. Vrv, lestva, železen kol, in rešitev bi se izvršil. Sklenil je poskusiti. A sam ni bil vsej nalogi kos. Kje dobiti pogumnega človeka, ki bi mu pomagal? Prešteval je svoje znanec, a nobenega ni našel, kateremu bi zaupal. Spoznal je, kako je osamljen. A Gregorič, ta ima prijateljev! Prišli so mu na misel Gregoričevi strojarski pomočniki, in takoj se je napotil v njih delavnico. A tu ni tako lahko dosegel svojega namena. Sprejela ga je največja nezaupnost. Pomočniki so vedeli, da je Birk Gregoričev sovražnik in prijatelj sovražnega komisarja, in bali so se, da jih hoče zvoditi. Po mnogem prigovarjanju sta se vdala dva, a s pogojem, da pojde Birk z njima. Dogovorili so se, da izvrše naklep, ko mine polnoč.

"Kdo straži nocoj?" je vprašal eden.

"Korenček," je bil pomirljivi odgovor. A da bi bili izvrševalci še varnejši, so ukrenili, da prične ob istem času par pomočnikov glasen prepir na dolnji strani mesta, da se priključijo in zadržijo ondoli policaj.

Ko je padal mrak, je nesel eden pomočnikov kakor po opravku pripravno lestvo po ozki ulici za kresijo in jo vrgel v travo poleg meje; drugi je prišel kmalu za njim z železnim drogrom, ki ga je skril v bližini. Težko so čakali vsi trije določene časa; saj razburjajo pri nevarnih podjetjih priprave in pričakovanje mnogo bolj ko izvršitev. Ko je odbilo polnoč, so se bližali po različnih potih kresijskemu poslopju. Po mestu in okolici je ležala kakor mokra pajčevina jesenska megla. Vse je bilo tiho, po hišah nobene luči več. Pod mestom proti Ločni je čakal vprežen voz, ki bi odvedel rešenega Gregoriča. Gladko je šlo delo izpod rok. Brez šuma je prelezal Birk in eden izmed pomočnikov leseno ograjo, drugi je stal za stražo. Lestva se je prislonila, in pomočnik je začel tiho klicati svojega gospodarja, ki se je kmalu odzval.

"Rešit smo Vas prišli," je šepetal pomočnik, ko mu je Birk podajal kol, da vrže železne križe iz zida.

A če hoče biti človek le prezviti, mu rado izpodleti, kakor se tem prej potare stroj, čim bolj je sestavljen. Pri mostu doli so zagnali pomočniki, ko so se bili napili, velik hrup. Razbili so par starih škafov in kričali kakor obsedeni. Okna so se jela odpirati; tu je zarohnel kak hišni oče iz spanja zdramljen nad "grdimi pijanci," tam je vpila razjarena gospodinja: "Policaj, policaj! Kje je policaj?" — Korenček je bil ravno proti temu kraju namenjen. Ko pa je začul ta grozni vrišč in da ga kličejo na pomoč, si je mislil, da kdor je povsod zraven, najprej iztakne, in se obrni na gorenjo stran mesta. "Boste že počakali. Saj je še tisti čakal, ki je s črešnje padel," je dejal Korenček nevoljen, in hitreje, kakor bi kdo verjel, ki ga je poznal, je odkorakal proti kresiji, kjer se je komaj še slišal hrup od mosta. Ravno ko je zavil okrog ogla, je zazvenel železni kol v pomočnikovi roki in popraskal po zidu.

"Ho, ho, tatje, roparji!" je pričel klicati Korenček in stekel nazaj po veliki ulici. Ko je pomočnik ne lestvi to zaslišal, je izpustil kol iz rok, skočil z lestve, polomil v zaletu par kolov pri ograji in zbežal proti Ločni za tovarišem, ki ga že nikjer ni bilo več videti. Birk tudi ni mogel ostati. Ko so pritekli s svetilnicami kresijski slugi in je prikorakala vojaška straža, se je bil že tudi on izgubil v nočni tmini.

Poskus se je bil ponesrečil. Po velikih ovinkih je prišel Birk proti jutru truden in slabovoljen domov. Vrgel se je na posteljo, a dolgo ni mogel zaspati, ker so

mu burni dogodki hodili po glavi. Ko je zadremal, se mu je zdelo, da stoji pod kresijskim oknom s kolom v roki in da se trudi zman izdreti omrežje; a v stiski da mu prihaja na pomoč velika množica, napol znani obrazi, razščeni korenjaki in med njimi širokopleči Sinur. Zbudil se je, a sanje mu niso šle iz glave.

(Dalje prihodnjič.)

Dobro bi bilo upeljati gostilne za krave

Greenfield, Michigan, 20. avgusta. 12 krav farmarja Phelps v tej vasi je bilo sinoči precej pijanih, ko so zašle na prostor, kjer je imel neki tihotapec skrito žganje. Toda farmar si je drugo jutro zadovoljno mencil roke, kajti vsaka krava je dala približno galono več mleka kot navadno.

Grof mora seči v roko, sicer je kaznovan

Budapest, 20. avgusta. Grof Zichy se je moral na sodnijski prepirati, da je svet danes precej demokratičen. Grof je bil tožen, ker ni hotel seči v roke nekemu odvetniku, ki ni plemenitaš. Odvetnik je dobil tožbo in grof je moral plačati \$80.00 globe.

Masaryk in Cermak na skupnem sestanku

Bistrica, Češka, 20. avgusta. Župan mesta Chicago, Anton Čermak, in predsednik čehoslovaške republike sta se danes sšla v tem kraju, kjer se nahaja Masaryk na počitnicah. Čermaku so priredili slavnosten sprejem.

POZOR!

Naročniki v Clevelandu in okolici, ki dobivajo "Ameriško Domovino" po pošti, naj sprejmejo v naznanje, da jih bo odselej naprej obiskoval naš stalni zastopnik

Mr. Joško Penko,

ki je opravičen pobirati naročnino, oglašje in tiskovine. Prosimo cenjene naročnike, da sodelujejo v vseh ozirih z našim zastopnikom

ARNOLD ZWEIG:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" predstavil M. U.

"Tle Nemci pa imajo mo-
žgane v glavi, ki izgledajo kakor
golobnjak. Ko bi mene ulovili
...," globoko je dihnil in strahu
trenutek pridržal sapo.

Babka je dejala mirno: "Uma-
kni se malo." Legla je poleg
njega na posteljo, kakor leže po-
leg moža žena, ki si ga je izbra-
la za druga v življenju. "Misli
na poletje. Dobri časi prihaja-
jo v gozd. Vroči dnevi v senci,
Griša, med malinami, kjer bo
dovolj dela in tudi prijateljev,
ki ti bodo pomagali." Pri tem
je umolknila, zastrmela se v
strop, prekipavajuča pričakova-
nja.

"Vsak norec bi lahko ostal tu,"
je dejal počasi Griša. "Jaz pa
nisem zato zbežal Nemcem."

Mladenka je pobesila šobo.
"Dobro, pojdi tedaj," je vzklik-
nila. Bila je blede groze in raz-
očaranja; nekaj je bilo v njej—
nekaj kar je sama vsadila. Gri-
ša jo je objel krepko okoli vratu.

V mrak je odločno govoril: "Mar
misliš, da ne bi tudi jaz rad ostal
tu, Anja? Mar ne bi hotel ču-
titi tvojih rok okoli mojega vra-
ta še za dolgo? Mar nisi napra-
vila iz mene zopet moža in na-
stanila v moje srce mir, kakor
zavrti človek v globino vodnjak,

da prikipi potem iz njega bist-
ra studenčnica, ki opere vse stra-
šne spomine na ječo? Misliš, da
tega ne cenim? Mar ne bi bil
navaden pes, ko ne bi tega cenil?

Vendar me nekaj vleče, nekaj,
kar hoče iti domov. In tako ti
povem odkrito: ne bom mogel
ostati pri tebi." Nekako deško
je odmeval njegov glas, nekako
usmiljeno in proseče kljub trdni
odločnosti. "Saj ne pojdem še,

nko me hočeš imeti se tu. Zakaj
naj ne bi ostal tu pri tebi in
tovariših kake tri ali štiri tedne
in zakaj naj vam ne bi pomagal
— a potem šel? ... In tudi me
bodo zopet iskali orožniki, pa se
bom moral skrivati cele dneve.

In ako me zasežejo?"

Babka je temno gledala in
molčala. Mislila pa si je: "Ali
res pojde? Ali me vzame s se-
boj?"

"Moral bi delati zanje še dol-
go potem, ko bo sklenjen mir.
Navažati zemljo v samokolnici,
pobirati žične ovire, žgati drva
v ječah. Mar ne bi bilo bolj-
še, da se kar zapodim proti njim,

orožnikom in njihovim puškam?
— en strel bi končal vse!"

Prisluškovala je njegovemu
težkemu dihanju. Babka je ve-
dela sedaj, da so zaman vsi upi
globoke strasti, ki se je zbudila
v njej do tega mladeniča, ki se
ji je že takoj dopadel, ko ga je
prvič ugledala pri ognju v goz-
du, do priprostega Simona, ki
je imenoval risa divjo mačko, in
ki je blodil tako sam po gozdu
s svojim bodalom, lokom in psi-
cami. Prsa so se ji stresla sme-
ha. Objela ga je okoli vratu in
ga ugriznila v uhelj, ko mu je
zašepetala: "Nu, dobro, pojdi, a
jaz ti bom pomagala, vojaški
norček ti!" Čudno so zadele nje
besede Grišo, tako da se je za-
strmel v njen obraz. Videl je,
da se lesketajo solze v njenih,
očeh, ko je nadaljevala: "Saj ni
treba, da vsakdo ve, kdo si. Baš
sedaj prihaja preko fronte vseh
vrst dezertarjev, ruskih vojakov,

katerim je vojna že presedla, in
ki se vračajo k svojim ženam in
otrokem: seveda, ako so njih
rodni kraji tostran nemške čr-
te, a ne v Rusiji. Tu, v koči
imam suknjo, in hlače, ki so bile
last Ilije Pavloviča Bjuševa, ki
je bil tu pri meni, a je umrl,
kljub temu da smo se vsi trudi-
li okoli njega. Za vratom pa je
nosil kosček bakra, kakršnega
imajo vsi vojaki, a jaz sem ga
shranila tam v predalu. Ako te
zapusti sreča in te zalotijo, lahko

porečeš, da si Pavlovič Bjušev
iz Antokola, 67. polk, 5. kompa-
nija, na poti domov, k materi:
prišel da si skozi fronto, tedaj
dezertar. Premotil jih boš s tem
— kar se ti pa lahko zgodi naj-
hujšega, je, da te zopet vtakne-
jo v kako jetniško taborišče, a
medtem bodo poizvedovali. Med-
tem pa bom jaz podučila starko.

Jaz poznam Natašo Pavlovo Bju-
šev in tudi vem kje živi. Pri-se-
ga bo na vse, kar ji mi poreče-
mo. Kaj praviš na to, ti voja-
ški norček ti?"

Preko Grišinega obraza se je
razlil smehljaj; zaprl je oči in
jih v ponosu in občudovanju zo-
pet odprl: "Hudič ni napol tako
hudoben, kakor je njegova babi-
ca, ta pa je navaden idijot v pri-
meri z dobro žensko, ki te lju-
bi." In kakor jastreb se je vr-
gel na debele, blede ustne, ki so
mu dale tako dober nasvet.

Dež je pljuskal in lil, utap-
ljal pojemajočo dnevno luč. Ru-
dečkasta svetloba svete luči pri-
konji je obsevala obleko in zlato
krono Device.

ŠESTO POGlavJE

Po reki

Potoki, ki so vsled nepresta-
nega hudourja narasli v hudo-
urnike, so hiteli proti rekam v
ravnini. Sposoben splavar bi
lahko vozil po njih v ploskem
čolnu, pa tudi splav bi lahko
splaval po njih, čeravno ni bilo
to baš lahko. Okoli kolib, kjer
so živeli naši znanci, so nastale
v gozdu zarezre, presledki. Ves
dan je grizla žaga s svojimi
ostrimi zobmi v mogočna debela,
ki so potem padala pod udarci
sekire. Obupni udar drevesa ob
drevo ali pa debela ob tla, je pre-
plaševal le vrane in druge pti-
čje prebivalce vrhov.

Raz vrh mogočne jelke je vi-
del Griša okoli sebe le morje
drevesnih vrhov, temno zelenje
ali pa na brezah svetel puh spo-
mladi. Široke veje hrastov in
bukev so bile še vedno gole: pre-
ko gozda se je vpenjalo jasno,
modrikasto nebo. Daleč tja pro-
ti zahodu, milje in milje daleč,
je bil v gozdu mal temen presle-
dek — nekdanja zapuščena ar-
tilerijska postojanka.

Delavci so imeli opoldanski po-
čitek. Po tednih neprestanega
dežja, so možje ležali sedaj na

mehkem mahu, ki se v solncu
tako hitro posuši, ter prisluško-
vali petju nebroja ptičkov, ka-
terih sicer niso videli in tudi ni-
so poznali njih imena.

Take rokovanjske kompanije
so obstojale mnogokrat iz samih
domačinov. V tej so bili poleg
Babke, Kolje in Nikite, ki sta
bila kakor Griša bivša vojna
ujetnika le še trije domačini.

Ostali so bili Nemci — in vsak
je imel za seboj svojo zgodbo.

Griša jih je opazoval z vrha dre-
vesa. Niso se mu dozdevali več,
kakor so se mu dozdevali spočet-
ka: mala skupina kakega kor-
porala, kateri treba nekaj časa,
da absorbira novodošleca. Griša
je že spoznal v njih različne spo-
sobnosti: razlikoval je srborite-
ga Nikito od prijaznega Kolje—
čeravno je Kolja vse svoje va-
žnejše misli prikrival. Izvedel je
tudi, da je Fedjuška sin dobro-
stoječega trgovca iz Mervinska
in da so ga hoteli Nemci vtakniti
v kazenski bataljon. Tudi je že
vedel, da se je Anton Antonovič
pregrešil s tem da je vdrl v ne-
ko hišo in potem zbežal iz ječe,
pa tudi, da je bil vsem trem Nem-
cem ljubše podenje po gozdu, ne-
go pa vožnja v živinskem vozu
proti francoski fronti. Spreje-
li so Grišo kot tovariša. Sicer
so bili napram njemu v začetku
bolj hladni. Ta hladnost pa se
je stopila, čim je tudi Griša sto-

ril svoj delež dela s tem, da je
podiral, vlačil les domov ter se
sploh v vsem udejstvoval. Go-
tovo je bilo, da bi bili ob njego-
vem prihodu enoglasno odglo-
vali, naj ga pošljejo dalje po nje-
govih opravkih. Sedaj pa je bil
Griša ravno tako gotov večine,
ki bi glasovala, naj bi ostal še
nadalje z njimi. Kje je Griša
prebival noči, dali je spal z nji-
mi ali kje drugje — vsaj zdelo
se je tako — ni nikogar brigalo.

Griša je vdihtil vase vonjavi
zrak, ki je prihajal z zemlje in
mahu. Vse naokoli je videval
znamenja spomladi. Dve veve-
rici ste se pripodili gori po de-
blu ter v svoji zaljubljenosti
cvilili. Običajna njiju pažnja in
nenasitna radovednost sta se iz-
gubili v praznovanju mladega
leta. Griša si je bil suknjo sle-
kel, objel deblo z roko kakor bi
objemal človeka, ter mislil na
onega Bjuševa, ki mu je še po
smrti tako dobrotljivo prepodil
zadnji strah in skrbi. Tudi Bju-
šev je imel brke, kakršne si je

pustil porasti Griša. Tudi Bju-
šev je bil Babkin mož in pošten
ruski vojak. Mislil je o rojst-
nem kraju Bjuševa, kako se je
tudi ta podil za vericami v an-
tokolskih gozdih za Vilno. In
kako bo ta Bjušev njegov varuh,
ako se sreča zabrne na slabo. Ka-
ko bi se bil tudi Bjušev veselil
spomladi, da ni dobil v hrbet
nemške krogle. Gotovo je imel
dušo — sam Bog ve, kje se se-
daj ta duša klati? Najbrž se je
veselil pomoči, ki jo bo nudilo
ime, ki ga je nosilo njeno meso,
njegovemu nasledniku, Griši. Se-
daj je Griša bil prijatelj tujcem
in celo mrtvim, katere ni nikdar
poznal. Vsi so bili ljudje kakor
on. Ni jim sicer mogel videti
v duše, vendar je lahko spozna-
val njih čustvovanja. Morebi-
ti pa se je duša jezila, da so ime
njenega telesa tako oddajali
drug drugemu, kakor kako ob-
nošeno obleko — vendar pa, če
je bilo kaj smisla v krstu — in
Jezus Kristus ni umrl zaman —
tedaj mora biti duša zadovoljna.

Vse je sililo v tem času iz zem-
lje. Da so mogli iz nje mrtveci
— gotovo bi bili začeli novo živ-
ljenje. Zakaj pa naj ne bi plu-
le z vetrom mimo tudi duše? V
pravljicah, ki jih pravijo stare
ženice, se dogajajo kaj čudne
stvari, dobre in slabe — duhovi
se dvigajo iz močvirij v obliki
migljajočih luči. In gori viso-

ko, na hribu sedi stara Babaja-
ga. Zakaj naj ne bi bil človek,
kakor je drevo, ki postaja vsako
leto višje, vsako leto debelejši,
ako ga ne posekajo? Potem pa
se je domislil, da ne živi drevo,
ako ga posekajo ali pa če ga
podere vihar, več, pač pa da po-
ganjajo še naprej njegove kore-
nine. In kakor poganja drevo
vsako leto, tako prihaja tudi člo-
veku z vsakim dnem novo vese-
lje — brste mladike iz semena,
ki ga je poslal. In tedaj je za-
plavalo njegovo srce tja, daleč v
Vologdo — k malemu detetu, ka-
tere ga ni še videl.

V malem, ploščatem čolnu, ki
je izgledal kakor velik zaboj, sta
se vračala s svoje dvodneve eks-
pedicije Babka in Fjodor Dukaj-
tis. Ob obali reke je bilo pet va-
si, kakor želodi na vrvcu, koj ob
robu gozda, na katerega severni
strani so že v davni zasedali
predel. Ves gozd je bil lastnina
grofa Muravieva, kateremu ga
je podaril car od kronskih pose-
stev, ki so bila ugrabljena nek-
daj ljudstvu. Sedaj pa so mo-

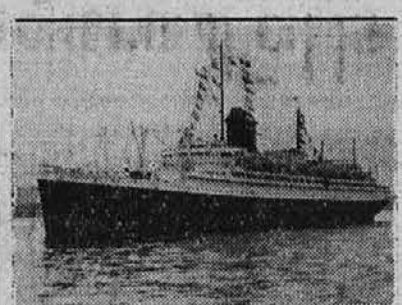
rali vaščani plačevati davke in
naklade Nemcem, pa jim ni niti
na um prišlo, da bi kedaj gozdne
izgnance izdali. Nasprotno, ku-
povali so od njih les ter jim po-
magali splavljati po reki navzdol
debla — dragocena debela, ki so
si jih Nemci prilasčevali. Če-
mu naj bi Reb Eisik Menahem,
vaški gostilničar, ali pa vaški
starešina, Pavel Gurtkjevč, po-
izvedovala, zakaj nosi ta in ta
ženska kite in moške škornje, o
sivolasi ženski, ki je trgovala
z njima že več ko eno leto?

Poceni, udobno in hitro

bodo potovali v stari kraj oni Slo-
venci, ki se bodo udeležili

Jesenskega izleta

na najnovejšem, najudobnejšem
in najmodernejšem parniku Fran-
coske Linije

"CHAMPLAIN"

4. oktobra t. l.

Nizke cene tretjega razreda
Do Havre samo.....\$ 69.50
Železnica Havre do Ljubljane 14.73
Do Havre in nazaj samo..... 123.00
Do Ljubljane in nazaj samo 159.00
Davek dodatno

Za vsa pojasnila o parniku, pot-
nih listih, permitih itd. obrnite se
takoj na:

AUGUST KOLLANDER CO.
6419 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Ali pa na:

French Line

26 Public Square, Cleveland, O.

V SPOMIN

druge obletnice smrti našega
nepozabnega sina in brata

Harold Smole

ki je preminul 23. avgusta, 1930

Sladko spavaj, dragi Harold
v hladnem grobu; nikdar ne
boš pozabljen od svojih dragih.

Zalujoči starši in sestre.

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.

PLUMBING & HEATING

KENmore 3877

ZA SELITEV

IN DOBER PREMOG SE

PRIPOROČAM

ANTON SEDMAK

1139 Norwood Rd.

HEnderson 1920

Dobra postrežba po zmerni ceni

Aug. Kollander Co.

(poprej Mihelich Co.)

6419 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za
vse prekmorske parnike;

POŠILJA denar v staro domo-
vino točno in po dnevnih
cenah;

IZDELUJE vsakovrstne notar-
ske listine, kakor: izjave,
kupne pogodbe, pooblastila
in testamente.

CENE ZMERNE, POSTREŽBA
TOČNA, POSLUŽITE SE
TEGA SLOVENSKEGA
PODJETJA

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.

Main 4126

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.

Kenmore 1694

Model A (tudi model B)
Maytag, najboljši pralni
stroji, z velikim, četvero-
glatim čebrom iz aluminija
in slavnim Maytag roller iz-
žemalcem vode. "ZNIZAN"

\$26⁰⁰

MANDEL

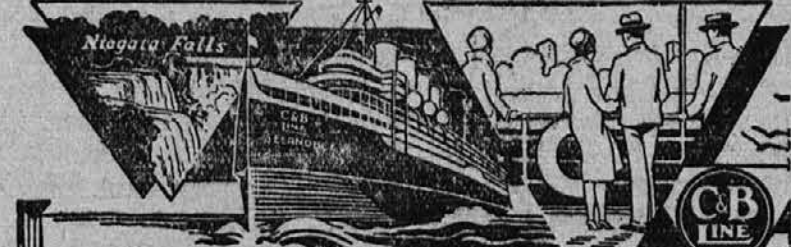
HARDWARE

15704

Waterloo Rd.

KENmore 1282

SEE Niagara Falls

ONLY
\$3.75 One Way \$6.50 ROUND TRIP
between CLEVELAND and BUFFALO

Autos, any size, carried for only \$3.75

(\$4.75 July 1st to Sept. 14th inclusive)

Why drive when you can put your car aboard for less than the
cost of oil and gas? More restful...cheaper...and saves a day.
Steamers each way, every night, leaving
at 9:00 P. M., May 15th to November 1st.

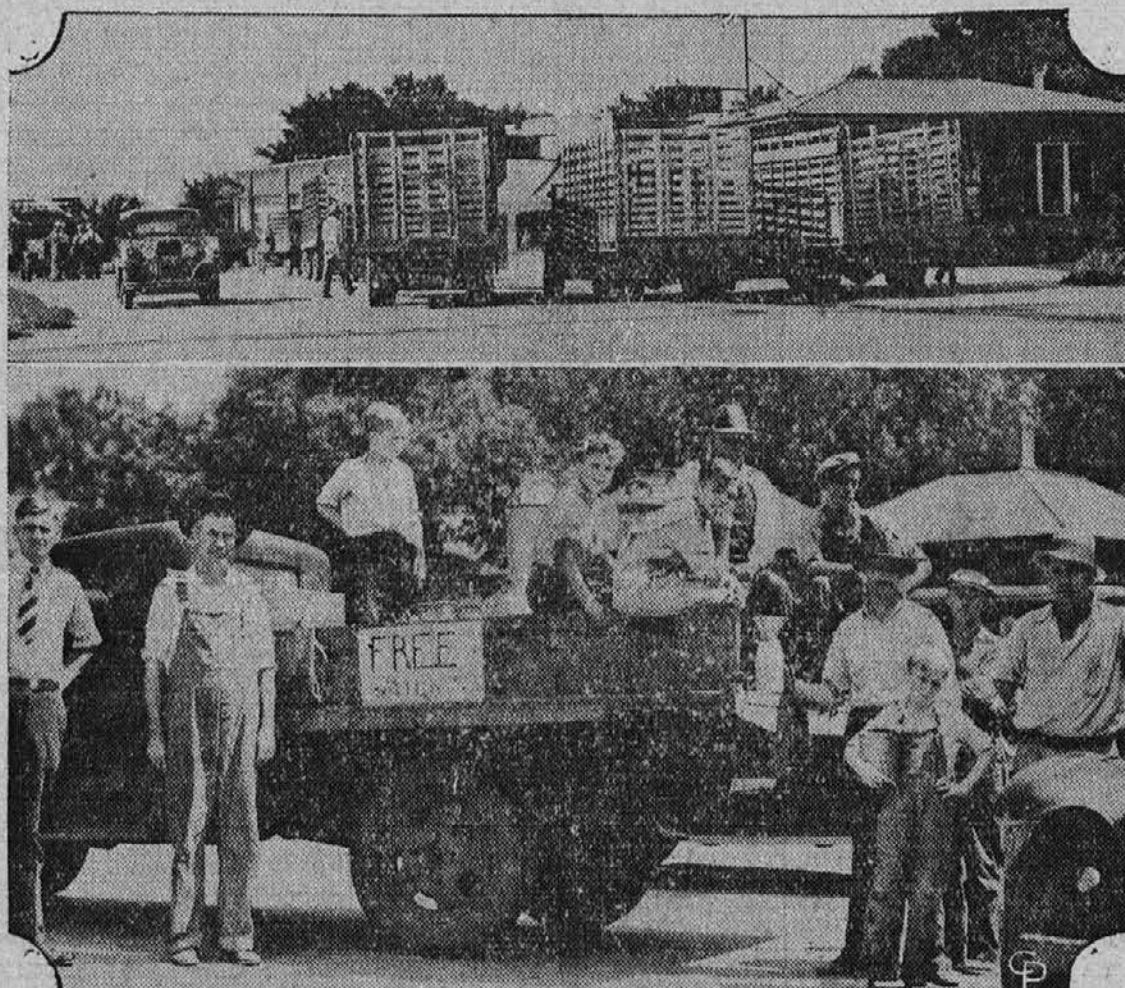
CLEVELAND and PORT STANLEY, CANADA, DIVISION
July 1st to Sept. 5th incl. on Friday, Saturday and Sunday only
\$3.00 one way; \$5.00 Rd. Trip. Any car only \$3.75.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY

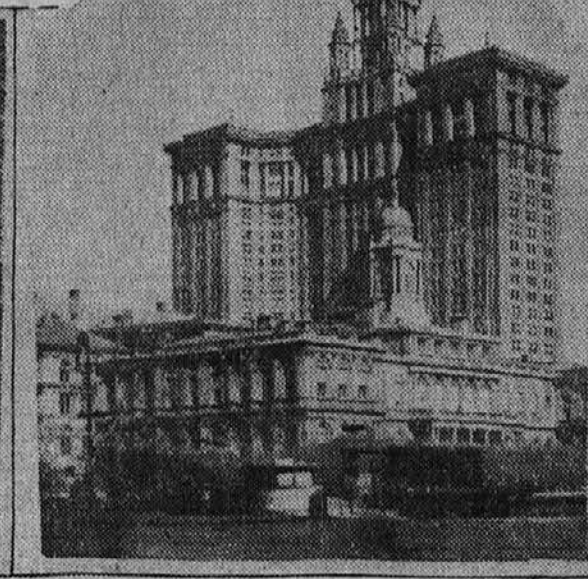
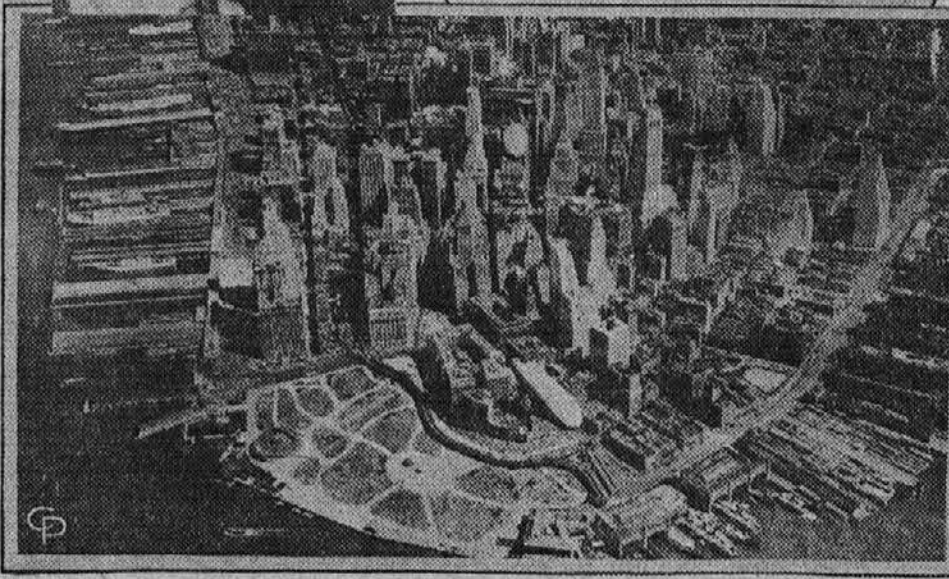
Ask your Local Tourist or Ticket
Agent for new C & B Line Folder,
including Free Auto Map and
details on our All Expense Trips.

East 9th Street Pier
Cleveland, Ohio

Dve slike iz prizora farmerskega štrajka v Iowa, kjer so farmerji zastavili vsa
pota, ki peljejo v Sioux City in ne puste nobenega živeža v mesto. S tem skušajo
dvigniti ceno raznim pridelkom in živini. Gornja slika kaže, kako so ustavili truke,
ki so vozili živino in spodaj je truk, s katerim farmerji vozijo mleko brezplačno v me-
sto za časa štrajka. Štrajk se je že zelo razširil.

Nekatera poročila pravijo, da se bo newyorški župan Walker prej odpovedal, predno bo izrekel governer Roosevelt
svojo sodbo glede župana, ki se sedaj nahaja v preiskavi. Ako bi se župan odpovedal, bi zopet lahko kandidiral pri
glavnih volitvah novembra in tako zopet lahko nastopil svoj urad. Na levo je župan Walker, potem prizor, ko ga za-
služuje vladni zastopnik Seabury in na desni je predsednik mestne zbornice, ki bo opravljal županske posle, ako bo
Walker odstavljen. Spodaj na desni je newyorška mestna hiša, spodaj na levi pogled na New York.